

2434

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝

Շրջակա միջավայրի նախարար

Հակոբ Սիմիոյան

«03» 03 2025թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ N 049 - 25

Նախաձեռնող՝

«ՓԱՌԻԵՐ ԷՆԵՐՋԻ» ՍՊԸ

ք.Երևան, Արուսյան փ. 22 Ա 2., 45 բն.

Գործունեությունը՝

Բաղրամյան համայնքի Լեռնագոգ բնակավայրի
72 հողամաս հասցեում արևային ֆոտովոլտային
էլեկտրակայանի կառուցում

Արմավիրի մարզ

Առդիր՝ 6 թերթ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ № 049 - 25

«03» Տարբերի 2025թ.

«ՓԱՈՒԵՐ ԷՆԵՐՋԻ» ՍՊԸ-ի կողմից արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի կառուցման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն

Նախաձեռնող՝	«ՓԱՈՒԵՐ ԷՆԵՐՋԻ» ՍՊԸ
Փաստաթղթի տեսակը՝	Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն/նախագիծ
Գործունեությունը՝	«Բ» կատեգորիա
Գտնվելու վայրը՝	Արմավիրի մարզ, Լեռնագոգ բնակավայր

Ներածական մաս. «ՓԱՈՒԵՐ ԷՆԵՐՋԻ» ՍՊԸ-ն նախատեսում է Արմավիրի մարզի Բաղրամյան համայնքի Լեռնագոգ բնակավայրի 72 հողամաս հասցեում կառուցել արևային էլեկտրակայան:

Համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» օրենքի 12-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1-ին կետի «գ» ենթակետի՝ նախատեսվող գործունեությունը հանդիսանում է «Բ» կատեգորիայի գործունեության տեսակ: Նախատեսվող գործունեության նախագծային աշխատանքների համար հիմք են հանդիսացել պատվիրատուի հայտը, անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման վկայականը՝ N 25062024-04-0062 /ծածկագիրը՝ 04-045-0109-0145/, Բաղրամյան համայնքի ղեկավարի կողմից տրված նախագծման թույլտվությունը՝ N ՆԹ-0174-24, տրված՝ 19.08.2024թ.:

Հողամասերի նպատակային նշանակությունը՝ էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների, գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ էներգետիկայի, գրանցված իրավունքի տեսակը՝ սեփականություն: Ընդհանուր մակերեսը կազմում է 11.5 հա:

Նկարագրական մաս. «ՓԱՈՒԵՐ ԷՆԵՐՋԻ» ՍՊԸ -ն նախատեսում է կառուցել արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայան՝ էլեկտրաէներգիայի արտադրության համար: Արևակայանը արևի լույսի վերածումն է էլեկտրաէներգիայի՝ ուղղակիորեն օգտագործելով կա՛մ ֆոտովոլտաիկա (PV), կա՛մ անուղղակիորեն օգտագործելով կենտրոնացված արեգակնային էներգիա (CSP): Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի 2024 թ. հուլիսի 24-ի N° 251-Ա որոշման համաձայն՝ «ՓԱՈՒԵՐ ԷՆԵՐՋԻ» ՍՊԸ-ին տրամադրվել է ԼԷ N° 0791 էլեկտրաէներգիայի արտադրության լիցենզիա՝ մինչև 2046թ. հուլիսի 25-ը գործունեության ժամկետով: Արևային կայանի պիկային հզորությունը 8.03088 ՄՎտ, իսկ դրվածքային հզորությունը՝ 7.260 ՄՎտ: Արևային կայանի տեղաբաշխման վայրն ընտրված է տեղական ինքնակառավարման մարմինների և հողատարածքի սեփականատիրոջ որոշմամբ՝ հաշվի առնելով տվյալ տարածքում արևային ճառագայթման տվյալները, ընկերության զարգացման պլանները, տեղանքում առկա ենթակառուցվածքները: Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման

հաշվետվության տվյալներով նախատեսվող գործունեության իրականացման տարածքում բացակայում է բուսականությունը, ՀՀ Կարմիր գրքերում գրանցված բույսեր և կենդանիներ չեն հայտնաբերվել:

Տեղամասում ստորերկրյա ջրերը 10 մետր խորության վրա են գտնվում: Ֆիզիկաերկրաբանական վտանգավոր երևույթները՝ կարստ, սողանք, քարաթափություն, փլուզում և այլն, բացակայում են հայցվող տարածքում: Գործունեության ենթակա տարածքում հողաշերտը տարբեր ապարների խճաքար-մանրախճային նստվածքներ են, հողաբուսաշերտը բացակայում է: Ինժեներաերկրաբանական պայմանները բարենպաստ են շինարարական աշխատանքներ իրականացնելու համար:

Համաձայն «ՀԷՑ» ՓԲԸ-ի կողմից տրված տոեխնիկական պայմանների՝ նախատեսվում է Արևակայանի տարածքում կառուցել 6600կՎԱ հզորության 35/0,8կՎ լարման ենթակայան, ենթակայանի միացումը 110/35կՎ տրանսֆորմատորային ենթակայանին: Արևակայանի աշխարհագրական կոորդինատներն են 40°13'52.04"N և 43°53'23.77"E, տարածքը գտնվում է ծովի մակերևույթից 990 մետր բարձրության վրա:

Նախատեսվում է կառուցել 13728 բազմաբյուրեղային ֆոտովոլտային վահանակներով գեներատորային մաս՝ յուրաքանչյուրը 585 Վտ առավելագույն հզորությամբ, որոնք 22 հատ 330 կՎտ ելքային հզորությամբ փոխակերպիչների փոփոխական հոսանքի ելուստներից մալուխներով միանում են ենթակայանի 0.8 կՎ լարման գլխավոր ընդունիչ վահաններին: Ընտրվել են JKM585N-72HL4-BDV. ֆիրմային արտադրության 22,65% ՕԳԳ-ով, IP 68 տիպի, 585Վտ առավելագույն հզորությամբ բազմաբյուրեղ ֆոտովոլտային մոդուլներ, մեկ մոդուլի չափսերը՝ 2278x1134x30 մմ: Փոխակերպիչները Huawei արտադրության մոդելը՝ SUN2000-330KTL-H2 330ԿՎտ ելքային հզորության, ցանցային տեսակի, 6MPPT 28 մուտքերով:

Արևային էլեկտրակայանի տեղադրման համար նախատեսվում է կառուցել ցինկով գալվանապատված մետաղական կոնստրուկցիաներով, և բետոնե հիմքերով ամրացված հողի վրա: Ֆոտովոլտային վահանակները տեղադրվում են կոնստրուկցիայով հորիզոնի նկատմամբ 24' թեքվածությամբ: Ֆոտովոլտային վահանակների կոնստրուկցիաները նախատեսված են մինչև 35 մ/վ քամու արագության համար (տարածքում քամու առավելագույն արագությունը ըստ շինարարական կլիմայաբանություն նորմերի 24 մ/վ է, (ՀՀՇՆ 22.01-2024):

Նախատեսվող ենթակայանը գտնվում է «ՓԱՈՒԵՐ ԷՆԵՐՋԻ» արևային կայանին պատկանող տարածքում, զբաղեցնելու է 75.6մ² մակերեսով տարածք: Նախագծով նախատեսվում է 1 հատ 6600կՎա հզուությամբ 35/0,8կՎ լարման ենթակայան: Ենթակայանը մալուխային գծով նախատեսվում է միացնել 110/35 կՎ տրանսֆորմատորային ենթակայանին: Ենթակայանի կառուցման համար օգտագործվելու է բետոնանյութ, որը բերվելու է պատրաստի վիճակում՝ մասնագիտական կազմակերպություններից՝ պայմանագրային հիմունքներով: Բետոնն օգտագործվելու է հիմնականում արևակայանում մետաղական կոնստրուկցիայի հիմքերի բետոնացման աշխատանքների, ցանկապատի, լուսավորության վահանակների տեղադրման, պահակակետի, ենթակայանի կառուցման ժամանակ: Սեփական կարիքներն ամբողջությամբ բավարարելու համար, ենթակայանի տարածքում նախագծով նախատեսված է ТМГ տիպի 0.8/0.4 կՎ լարման 25կՎԱ հզորությամբ տրանսֆորմատորի տեղադրում: Այդ նպատակով կոնստիտուցիայի կողքը տեղադրվում է սեփական կարիքների պահարան, որի մեջ տեղադրվում է վերը նշված տրանսֆորմատորը: Պահարանում նաև տեղադրվում է 40Ա մուտքային ավտոմատ անջատիչ և երկու ելքային խմբի համար

նախատեսված վահանակ: Տրանսֆորմատորի սնումն իրականացվում է լրակազմի 0,8կՎ հաղորդադողից՝ АBBГ-0.66 4x16մմ2 մալուխով: Նախատեսված է նաև տարածքի տեսահսկում արտաքին տեղադրման տեսախցիկներով, որոնք տեղադրվում են լուսավորության հենասյունների վրա:

Տարածքում կառուցվելու է մեկ հարկանի պահակատուն՝ 32.2 մ² չափերի, որի մի մասը ծառայելու է որպես պահեստ՝ խոտանված մասերի և գործածությունից դուրս եկած վահանակների ժամանակավոր պահման համար: Անվտանգության նկատառումներից ելնելով նախատեսվում են կրակմարիչեր և հրդեհաշիջման վահանակ: Կայանի տարածքն ամբողջությամբ ցանկապատվում է՝ 2 մետր բարձրության մետաղական ցանկապատով:

Նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում կատարվելու են հողային աշխատանքներ, որոնք ներառում են արևային վահանակները կրող կոնստրուկցիաների հիմքերի, մալուխագծերի խրամուղիների փորում, հողատարածքի ցանկապատում, ենթակայանում տրանսֆորմատորի տեղադրում և յուղընդունիչ հորի կառուցում: Գործունեության իրականացման արդյունքում հանվելու է 480.73 մ³ հողային զանգված, որից 395.03 մ³ հողային գրունտն օգտագործվելու է հետլիցքի և հարթեցման համար, իսկ 85.7 մ³ հողային զանգվածը տեղափոխվելու է Բաղրամյանի համայնաքապետարանի կողմից հատկացված վայր:

Արևակայանի շինանարության և շահագործման փուլերում աշխատողների համար խմելու ջուրը բերվելու է շէրով՝ ըստ պահանջի: Աշխատողներն օգտվելու են տարածքում տեղադրվող՝ շարժական բիոզուգարանից, որի սպասարկմամբ զբաղվելու է լիցենզավորված կազմակերպությունը: Ջրցանի և տեխնիկական նպատակով օգտագործվելու է տեխնիկական ջուր, որը տարածք է բերվելու ջրցան մեքենաներով՝ պայմանագրային հիմունքներով: Տեխնիկական ջրի պայմանագիրը կկնքվի շինարարական աշխատանքների սկսվելու պահից:

Արևակայանի և տրանսֆորմատորային ենթակայանի շինարարության և շահագործման ընթացքում՝ հնարավոր վթարների կամ ենթակայանի վերանորոգման ժամանակ կառաջանան վտանգավոր թափոններ՝ շինարարական և կենցաղային աղբ, օգտագործվող նյութերի մնացորդներ, յուղոտված լաթեր, տրանսֆորմատորային յուղեր, յուղերով աղտոտված ավազ: Նշված վտանգավոր թափոնները տեղափոխվելու են լիցենզավորված ընկերություններ կողմից: Թափոնների ճիշտ կառավարման և վերջիններիս ազդեցությունները շրջակա միջավայրի վրա նվազագույնի հասցնելու նպատակով նախատեսվում են բնապահպանական միջոցառումներ:

Շրջակա միջավայրի պահպանման և վերջինիս բաղադրիչների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները մեղմելու նպատակով նախատեսվում են բնապահպանական մի շարք միջոցառումներ, որոնք կապված են լինելու արևային կայանի և ենթակայանի կառուցման ընթացքում օդային ավազան արտանետումների, հողային և ջրային ռեսուրսների աղտոտման, ինչպես նաև տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների աշխատելու ընթացքում հողային և ջրային ռեսուրսների մեջ վտանգավոր նյութերի՝ յուղերի հնարավոր ներթափանցման, թափոնների կառավարման, օդային գծի անցկացման տարածքի կենսաբազմազանության պահպանման հետ, իսկ շահագործման փուլում՝ կայանի անվտանգ շահագործման հետ: Միջոցառումները ներկայացված են բնապահպանական կառավարման պլանում՝ շինանարության և շահագործման փուլերի համար:

Արտակարգ իրավիճակների և անվտանգությունն ապահովելու նպատակով տարածքն ապահովված է լինելու հակահրդեհային վահանակներով, ծխի և ջերմաստիճանի տվիչներ,

կրակմարիչներ, օդափոխության և հակահրդեհային համակարգերով, տեսախցիկներ՝ գիշերային տեսանելիության և ազդանշանային սարքավորումներով: Արտակարգ իրավիճակների և անվտանգության ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով նախատեսվում են բնապահպանական միջոցառումներ՝ շինարարության և շահագործման փուլերի համար:

Գործունեության իրականացման ընթացքում մարդու առողջության և անվտանգության պահպանման, աշխատանքի ճիշտ կազմակերպման համար նախատեսվում է պահպանել Առողջապահության նախարարության 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի «Կազմակերպություններում աշխատողների սանիտարական կենցաղային սենքերի» N: 2.2.8-003-12 սանտարական կանոնները և նորմերը հաստատելու մասին N: 15-Ն հրամանի պահանջները, շինհրապարակն ապահովել առաջին բուժօգնության համար անհրաժեշտ դեղարկղիկով, աշխատողների համար հատկացնել ընդհանուր ծառայությունների տարածք՝ հանգստի և անձնական հիգիենայի կարիքները հոգալու համար (տնակ), շինհրապարակում և հարակից տարածքում տեղադրել հնարավոր վտանգների մասին նախազգուշացնող նշաններ, հեղուկ նյութերը տեղափոխել շինարարական հարթակ օգտագործումից առաջ և պահել հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար, ապահովել շինարարական նյութերի, վառելիքի, նավթամթերքի պահեստավորման և բեռնաթափման կանոնների համապատասխանությունը գործող օրենսդրության պահանջներին, մալուխային գծերի տեղադրումը կատարել, բացառելով մալուխային գծերի հավաքակցման և շահագործման գործընթացում վտանգավոր մեխանիկական լարումների և վնասվածքների առաջացումը և աշխատողներին ապահովել համապատասխան բանվորական հագուստով: Շահագործման փուլում արևակայանի, ենթակայանի պլանային վերանորոգման և վերակառուցման աշխատանքները պետք է կատարել ՏԿ-ի պահանջներին համապատասխան:

Շրջակա միջավայրի բաղադրիչների վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունների մեղմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ճիշտ կիրառման արդյունքում գործունեության իրականացման հետևանքները շրջակա միջավայրի վրա կլինեն նվազագույնը:

Պարճառաքանական մաս. «ՓԱՌԻԵՐ ԷՆԵՐՋԻ» ՍՊԸ-ի կողմից նախատեսվող արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի կառուցումը էներգետիկ համակարգի կայունությանը նպաստող ծրագիր է, ինչպես նաև այլընտրանքային էներգետիկայի ոլորտում ներդրում, որը դրական ազդեցություն կունենա երկրում տնտեսական, բնապահպանական, էներգետիկ և ռազմավարական ուղղությունների զարգացման վրա: Կառուցապատման ավարտից հետո կատարվելու է տարածքի բարեկարգում, թափոնների հեռացում, օգտագործված ճանապարհների հարթեցում:

Շինարարության կազմակերպման և աշխատանքների իրականացման ժամանակ նախատեսվում է՝

- շինարարական աշխատանքների /փոշեգոյացնող աշխատանքներ/ ընթացքում իրականացնել պարբերական ջրցան,
- շինարարական նյութերի (հատկապես սորուն շինարարական նյութերի դեպքում, ինչպիսիք են՝ ավազը, խիճը, հողը և այլն) տեղափոխումն իրականացել փակ ծածկով մեքենաներով,
- սորուն նյութերի պահեստները ծածկել համապատասխան բարձրությամբ թաղանթով, ինչը կանխարգելում է փոշու տարածումը,
- աշխատանքների ավարտից հետո մաքրել բոլոր տարածքները և առաջացած աղբը տեղափոխել համայնքի կողմից հատկացված վայր,

- շինարարական աշխատանքները և տրանսպորտի տեղաշարժը կազմակերպել ցերեկային ժամերին,
- շինարարական աշխատանքներում ներգրավել ժամանակակից՝ աղմուկի առաջացման ցածր ցուցանիշներ ունեցող տեխնիկական միջոցներ՝ զինված խլացուցիչներով:

Եզրափակիչ մաս. ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ «ՓԱՈՒԵՐ ԷՆԵՐՋԻ» ՍՊԸ-ի կողմից նախատեսված արևային ֆոտովոլտային էլեկտրակայանի կառուցման հանրային լուսմներն իրականացվել են Բաղրամյան համայնքում: Հաշվետվության վերաբերյալ փորձաքննական գործընթացում ստացվել են կարծիքներ՝ առողջապահության, ներքին գործերի, կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություններից, քաղաքաշինության կոմիտեից, կադաստրի կոմիտեից, տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությունից, ինչպես նաև շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժանումներից: Ստացված դիտողությունները և առաջարկությունները հաշվի են առնվել հաշվետվության լրամշակման մեջ: Ամփոփելով հաշվետվության բնապահպանական և սոցիալական ազդեցությունների վերլուծությունները՝ կարելի է եզրահանգել, որ նախատեսվող գործունեության իրականացման արդյունքում շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր բացասական ազդեցությունները, որոնք առնչվում են շինարարական աշխատանքների և շահագործման ընթացքում հնարավոր վտանգավոր թափոնների առաջացմամբ, կարող են բացառվել կամ մեղմվել գործունեության ընթացքում բնապահպանական միջոցառումների արդյունավետ իրականացմամբ:

Փորձաքննական պահանջներ

1. Շինարարական աշխատանքների ընթացքում, համաձայն ՀՀ կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի N 438 որոշման 43-րդ կետի՝ որևէ հնագիտական շերտի կամ հուշարձանի հայտնաբերման դեպքում, շինարարական աշխատանքներն անմիջապես դադարեցնել և տեղեկացնել համապատասխան պետական մարմնին:
2. Շինարարության ընթացքում պահպանել բնապահպանական կառավարման և մոնիթորինգի /մշտադիտարկումներ/ կառավարման պլաններում նախատեսված միջոցառումների իրականացումը և ժամանակացույցերը:
3. Արևակայանի կառուցման ընթացքում պահպանել «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» օրենքի 11-րդ հոդվածով սահմանված պահանջները:
4. Արևակայանի կառուցումն իրականացնել Կառավարության 2023 թվականի ապրիլի 13-ի «Էլեկտրահաղորդման գծերի անվտանգության գոտիների կանոնները հաստատելու մասին» N 523-Ն որոշման համաձայն:
5. Հնարավոր վթարների դեպքում վտանգավոր թափոնները՝ յուղընդունիչում հավաքված յուղը, յուղոտված լաթերը և յուղային նյութեր պարունակող այլ մասեր, հեռացնել գործունեության տարածքից և բացառել կայուն օրգանական աղտոտիչներով շրջակա միջավայրի աղտոտումը և տարածումը:
6. Շինարարական աշխատանքների և շահագործման ընթացքում առաջացող թափոնների հեռացումն ու տեղադրումն անհրաժեշտ է իրականացնել ՀՀ

օրենսդրությամբ սահմանված կարգով՝ Բաղրամյանի համայնքապետարանի հետ համաձայնեցված:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ՓԱՌԻԵՐ ԷՆԵՐՋԻ» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված Արմավիրի մարզի Բաղրամյան համայնքի Լեռնագոգ բնակավայրի 72 հողամաս հասցեում հասցում արևային էլեկտրակայանի կառուցման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվությանը տրվում է դրական փորձաքննական եզրակացություն՝ վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրեն՝

Իսաչիկ Մարտիրոսյան

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի առաջին կարգի մասնագետ՝

Սուսաննա Անտոնյան